DOI: https://doi.org/10.32782/city-development.2026.3-18
УДК 338.45:69

ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ АРХІТЕКТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Олійник Марія Іванівна
здобувач третього рівня вищої освіти
Заклад вищої освіти «Львівський університет бізнесу та права»
ORCID: https://orcid.org/0009-0004-9290-9138

Анотація. У статті обґрунтована доцільність проведення комплексної діагностики економічного розвитку підприємств архітектурної діяльності, зумовлена необхідністю своєчасного та всебічного оцінювання результатів їх функціонування, визначення реального стану й потенціалу розвитку, потребою у виявленні проблемних зон та обґрунтуванні рішень, спрямованих на забезпечення економічної стійкості та довгострокової результативності діяльності. Визначено, що результативність діяльності підприємств архітектурної сфери значною мірою визначається змінами зовнішнього економічного середовища, зокрема станом будівельного ринку, рівнем інвестиційної активності, обсягами попиту на архітектурно-проєктні послуги, фінансовими можливостями замовників, вартістю трудових і матеріально-технічних ресурсів та економічною ситуацією в регіонах їх функціонування. Аргументовано, що оцінювання економічного розвитку підприємств архітектурної діяльності має ґрунтуватися на комплексній діагностиці їхньої динаміки, структурних змін та взаємозв'язку між масштабами діяльності, ресурсним забезпеченням і результативністю. Виокремлено етапи проведення оцінювання економічного розвитку підприємств архітектурної діяльності: 1) визначення масштабів та динаміки економічної діяльності підприємств; 2) дослідження економічної результативності та ефективності діяльності підприємств; 3) оцінка фінансово-майнових характеристик та стійкості розвитку; 4) узагальнення закономірностей економічного розвитку, у межах якого результати окремих напрямів аналізу синтезуються для визначення домінуючих тенденцій, стійких взаємозв'язків, позитивних і негативних змін, відмінностей між підприємствами та загального характеру їх економічного розвитку у досліджуваному періоді. У процесі дослідження виявлено чотири взаємопов'язані закономірності економічного розвитку підприємств архітектурної діяльності, що характеризують його ключові прояви: нарощування масштабів господарської діяльності; відсутність прямої пропорційності між масштабами діяльності та її економічною результативністю; асинхронність змін продуктивності праці та фінансових результатів; різноспрямованість і неоднорідність моделей фінансового забезпечення економічного розвитку.

Ключові слова: економічний розвиток, підприємства архітектурної діяльності, ефективність, результативність, оцінка, ресурси, прибуток, господарська діяльність.

Актуальність проблеми. Дослідження тенденцій і закономірностей економічного розвитку підприємств архітектурної діяльності є необхідною передумовою визначення їхніх реальних можливостей щодо забезпечення стійкого функціонування, нарощування економічного потенціалу та формування стратегічних напрямів розвитку. Значущість таких досліджень зумовлена особливою роллю архітектурної діяльності у формуванні просторового, соціально-економічного та інфраструктурного середовища, оскільки результати роботи архітектурних підприємств мають довгостроковий вплив на розвиток територій, якість життєвого середовища населення, функціонування виробничої та соціальної інфраструктури, а також інвестиційну привабливість окремих регіонів і населених пунктів. Водночас підприємства архітектурної діяльності є важливою складовою будівельного та проєктного секторів економіки, забезпечуючи розроблення архітектурних і містобудівних рішень, проєктної документації, концепцій розвитку територій та об'єктів різного функціонального призначення. Від якості їхньої діяльності значною мірою залежать ефективність реалізації інвестиційно-будівельних проєктів, раціональність використання земельних, матеріальних і фінансових ресурсів, відповідність створюваних об'єктів сучасним вимогам безпеки, функціональності, енергоефективності та екологічності.

© Олійник М. І., 2026
Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інтерпретацію розвитку, як трансформаційної системи перетворень, знаходимо у працях Г. Спенсера [1]; дослідженням розвитку через ідентифікацію його складових присвятила свої праці Волошина О.А. [2]; Пономаренко В., Тридід О., Кизим М., Шумпетер Й. підходять до вивчення категорії, як процесу, та з позиції результату [3; 4]; вчені-економісти Шишковський С.В. та Яворський Р.Т. розглядають еволюцію поняття «розвиток» та вивчають «економічний розвиток», трактуючи його, як незворотній процес у часі, що базується на самоорганізації системи [3]; Питання економічного розвитку широко також інтерпретує Сірик А.Ю., з точки зору різних класифікаційних ознак і видів розвитку підприємств [6]. Враховуючи напрацювання вітчизняних вчених та їх внесок у розширення понятійно-категорійного апарату економічної науки, стає зрозумілим, що категорія розвитку знаходиться постійно у площині дослідження і потребує подальшого вивчення.

Метою статті є проведення комплексної діагностики економічного розвитку підприємств архітектурної діяльності у розрізі масштабів та динаміки економічної діяльності, дослідження економічної результативності та ефективності їх діяльності, визначення фінансово-майнових характеристик та окреслення тенденцій і закономірностей економічного розвитку, що стане основою розробки подальших пропозицій щодо покращення економічного розвитку в умовах нестабільного економічного середовища їх функціонування.

Результати дослідження. Специфіка діяльності досліджуваних підприємств зумовлює безпосередню залежність результатів їх функціонування від динаміки будівельного ринку, інвестиційної активності, попиту на архітектурно-проектні послуги, платоспроможності замовників, вартості професійних та матеріально-технічних ресурсів, а також загального стану регіональної економіки. Відповідно, оцінювання економічного розвитку підприємств архітектурної діяльності має ґрунтуватися не лише на характеристиці окремих фінансових результатів, а на комплексній діагностиці їхньої динаміки, структурних змін та взаємозв’язку між масштабами діяльності, ресурсним забезпеченням і результативністю., і відбуватись поетапно.

Так, на першому етапі пропонується визначати масштаби та динаміку економічної діяльності підприємств, що передбачає аналіз зміни доходу, активів, чисельності працівників і темпів їх зростання, що дасть змогу встановити загальний напрям розширення або скорочення господарської діяльності та характер структурних змін у досліджуваних підприємствах.

Наступним етапом є дослідження економічної результативності та ефективності діяльності підприємств шляхом аналізу чистого прибутку, рентабельності продажу, продуктивності праці, прибутку на одного працівника, оборотності активів і ROA, що дозволить визначити здатність підприємств трансформувати наявні ресурси у фінансовий результат.

На останньому етапі оцінюються фінансово-майнові характеристики та стійкість розвитку через співвідношення активів, власного капіталу і зобов’язань, а також показники автономії та боргового навантаження, що характеризують фінансову збалансованість і здатність підприємств підтримувати стабільність діяльності.

На завершення, здійснюється узагальнення закономірностей економічного розвитку, у межах якого результати окремих напрямів аналізу синтезуються для визначення домінуючих тенденцій, стійких взаємозв’язків, позитивних і негативних змін, відмінностей між підприємствами та загального характеру їх економічного розвитку у досліджуваному періоді (табл. 1).

Аналіз масштабів та динаміки економічної діяльності досліджуваних підприємств архітектурної діяльності Львівської області у 2021–2025 рр. вказує на загальну тенденцію до розширення обсягів економічної діяльності, однак її інтенсивність та стабільність суттєво відрізнялися між підприємствами. Так, найбільш масштабною за обсягом доходу залишалася ТОВ «ЗД СИСТЕМС», дохід якого збільшився за досліджуваний період приблизно у 2,48 рази. Одночасно чисельність працівників зросла з 8 до 12 осіб, що вказує на розширення не лише фінансового, а й кадрового масштабу діяльності.

Найменші масштаби економічної діяльності серед досліджуваних підприємств характерні для ТОВ «ГЕО ІНВЕСТ ПРОЕКТ», дохід якого після скорочення з 115,1 тис. грн у 2021 р. до 94,7 тис. грн у 2022 р. надалі демонстрував стійку висхідну динаміку, збільшившись до 117,0 тис. грн у 2023 р., 162,8 тис. грн у 2024 р. та 196,9 тис. грн у 2025 р., тоді як чисельність працівників упродовж усього досліджуваного періоду залишалася незмінною.

Загалом, протягом 2021–2025 рр. досліджувані підприємства архітектурної діяльності Львівської області демонстрували позитивну довгострокову динаміку масштабів економічної діяльності, що проявлялася у зростанні доходу більшості підприємств, при цьому найбільше абсолютне його збільшення забезпечило ТОВ «ЗД СИСТЕМС», найвищий відносний приріст продемонструвало ПП «Архітектурне бюро Практика», ТОВ «ЛЕОПОЛІС АРХІТЕКЧЕ ГРУП» характеризувалося послідовним розширенням діяльності одночасно з подвоєнням чисельності працівників, ПП «ЛЬВІВБУДПРОЕКТ»

Таблиця 1 – Масштаби та динаміка економічної діяльності досліджуваних підприємств архітектурної діяльності Львівської області

Показники	Рік				
	2021	2022	2023	2024	2025
ТОВ «ЛЕОПОЛІС АРХІТЕКЧЕ ГРУП»					
Дохід, тис. грн.	662,4	1 571,10	2 871,00	3 952,50	4 065,50
Працівники, осіб	5	6	9	10	10
Темп зростання доходу, %	95,11	137,18	82,74	37,67	2,86
Темп зростання активів, %	-83,71	706	635,9	39,67	14,41
ТОВ «ГЕО ІНВЕСТ ПРОЕКТ»					
Дохід, тис. грн.	115,1	94,7	117,0	162,8	196,9
Працівники, осіб	1	1	1	1	1
Темп зростання доходу, %	х	-17,7	23,6	39,2	21,0
Темп зростання активів, %	-72,1	303,5	47,0	237,8	-17,2
ПП «Архітектурне бюро Практика»					
Дохід, тис. грн.	826,1	104,2	883,0	2355,2	7862,1
Працівники, осіб	4	2	2	2	4
Темп зростання доходу, %	х	-87,4	747,4	166,7	233,8
Темп зростання активів, %	х	-12,2	72,8	298,7	143,8
ТОВ «ЗД СИСТЕМС»					
Дохід, тис. грн.	4 007,9	6 162,8	3 976,2	7 631,0	9 928,1
Працівники, осіб	8	6	6	10	12
Темп зростання доходу, %	33,0	53,8	-35,5	91,9	30,1
Темп зростання активів, %	36,1	10,8	-4,9	8,7	0,5
ПП «ЛЬВІВБУДПРОЕКТ»					
Дохід, тис. грн.	1 153,7	2 201,0	3 311,2	4 104,2	3 851,0
Працівники, осіб	6	7	5	5	5
Темп зростання доходу, %	-62,9	90,8	50,4	24,0	-6,2
Темп зростання активів, %	1,4	20,5	14,5	-15,4	23,3

Джерело: [7; 8; 9]

зростанням доходу за умови скорочення кадрового забезпечення, тоді як ТОВ «ГЕО ІНВЕСТ ПРОЕКТ», зберігаючи найменший масштаб діяльності, після тимчасового скорочення доходу у 2022 р. сформувало стійку висхідну тенденцію його відновлення та подальшого збільшення.

Водночас відмінності у співвідношенні темпів зміни доходу, чисельності працівників та активів досліджуваних підприємств свідчать про неоднакову інтенсивність розширення господарської діяльності.

Визначимо економічну результативність та ефективність економічної діяльності. Це дасть змогу встановити, наскільки виявлене збільшення масштабів супроводжувалося формуванням прибутку, підвищенням продуктивності праці та покращенням віддачі від використання активів (табл. 2).

Аналіз економічної результативності досліджуваних підприємств архітектурної діяльності Львівської області у 2021–2025 рр. характеризує суттєву поляризацію за рівнем та стабільністю формування

Таблиця 2 – Економічна результативність досліджуваних підприємств архітектурної діяльності Львівської області

Показники	Рік				
	2021	2022	2023	2024	2025
1	2	3	4	5	6
ТОВ «ЛЕОПОЛІС АРХІТЕКЧЕ ГРУП»					
Чистий прибуток, тис. грн	-114,5	324,5	609,1	464,2	187,7
Рентабельність продажу, %	-17,29	20,65	21,22	11,74	4,62

Продовження таблиці 2

1	2	3	4	5	6
ТОВ «ГЕО ІНВЕСТ ПРОЕКТ»					
Чистий прибуток, тис. грн	2,4	4,2	5,4	9,4	14,8
Рентабельність продажу, %	2,1	4,4	4,6	5,8	7,5
ПП «Архітектурне бюро Практика»					
Чистий прибуток, тис. грн	107,4	-176,3	275,8	6,0	574,6
Рентабельність продажу, %	13,0	-169,2	31,2	0,3	7,3
ТОВ «ЗД СИСТЕМС»					
Чистий прибуток, тис. грн	-487,6	23,0	-787,3	538,6	215,2
Рентабельність продажу, %	-12,2	0,4	-19,8	7,1	2,2
ПП «ЛЬВІВБУДПРОЕКТ»					
Чистий прибуток, тис. грн	52,8	100,3	150,5	186,8	89,7
Рентабельність продажу, %	4,6	4,6	4,6	4,6	2,3

Джерело: [8; 9]

фінансового результату, оскільки поряд із підприємствами, що характеризувалися стійким зростанням прибутковості, спостерігалися суб'єкти господарювання зі значними коливаннями чистого прибутку та рентабельності продажу.

Аналіз ефективності економічної діяльності підприємств архітектурної діяльності Львівської області виявив загальне підвищення продуктивності праці за одночасної нестабільності прибутковості та віддачі активів, що свідчить про неоднакову здатність підприємств трансформувати зростання масштабів діяльності у відповідний економічний результат (табл. 3).

Позитивною закономірністю є переважне зростання продуктивності праці, тоді як проблемним проявом залишається відсутність синхронності між збільшенням доходу на одного працівника, прибутковістю праці та віддачею активів, що підтверджує неоднорідність економічного розвитку підприємств.

Подальший аналізу фінансово-майнової структури та фінансової стійкості підприємств архітектурної діяльності Львівської області у 2021–2025 рр. (табл. 4) показав їх суттєву асиметричність за масштабами активів та джерелами їх фінансування, що зумовило формування різних моделей фінансового забезпечення економічного розвитку.

Отже, основною закономірністю фінансово-майнової структури є загальне розширення активів за різної фінансової основи цього процесу: для ТОВ «ЛЕОПОЛІС АРХІТЕКЧЕ ГРУП» і ТОВ «ГЕО ІНВЕСТ ПРОЕКТ» характерним є посилення власної фінансової бази, для ПП «Архітектурне бюро Практика» швидке розширення активів із значним залученням зобов'язань, тоді як ТОВ «ЗД СИСТЕМС» зберігає критичну залежність від зовнішнього фінансування, а ПП «ЛЬВІВБУДПРОЕКТ» у 2025 р. продемонструвало погіршення співвідношення власних і залу-

Таблиця 3 – Ефективність економічної діяльності досліджуваних підприємств Львівської області

Показники	**Рік**				
	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
1	2	3	4	5	6
ТОВ «ЛЕОПОЛІС АРХІТЕКЧЕ ГРУП»					
Продуктивність праці, тис. грн	132,48	261,85	319	395,25	406,55
Прибуток на 1 працівника, тис. грн	-22,9	54,08	67,68	46,42	18,77
Оборотність активів, разів	44,16	13	3,23	3,18	2,86
ROA, %	-763,33	268,4	68,46	37,36	13,2
ТОВ «ГЕО ІНВЕСТ ПРОЕКТ»					
Продуктивність праці, тис. грн	115,1	94,7	117,0	162,8	196,9
Прибуток на 1 працівника, тис. грн	2,4	4,2	5,4	9,4	14,8
Оборотність активів, разів	39,7	8,1	6,8	2,8	4,1
ROA, %	82,8	35,9	31,4	16,2	30,8

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6
ПП «Архітектурне бюро Практика»					
Продуктивність праці, тис. грн	206,5	52,1	441,5	1177,6	1965,5
Прибуток на 1 працівника, тис. грн	26,9	-88,2	137,9	3,0	143,7
Оборотність активів, разів	4,0	0,6	2,8	1,9	2,6
ROA, %	51,5	-96,2	87,1	0,5	18,7
ТОВ «ЗД СИСТЕМС»					
Продуктивність праці, тис. грн	501,0	1 027,1	662,7	763,1	827,3
Прибуток на 1 працівника, тис. грн	-61,0	3,8	-131,2	53,9	17,9
Оборотність активів, разів	0,4	0,6	0,4	0,7	0,9
ROA, %	-4,8	0,2	-7,4	4,7	1,9
ПП «ЛЬВІВБУДПРОЕКТ»					
Продуктивність праці, тис. грн	192,3	314,4	662,2	820,8	770,2
Прибуток на 1 працівника, тис. грн	8,8	14,3	30,1	37,4	17,9
Оборотність активів, разів	0,3	0,5	0,7	1,0	0,8
ROA, %	1,6	2,5	3,2	4,8	1,9

Джерело: [8]

Таблиця 4 – Фінансово-майнова структура досліджуваних підприємств архітектурної діяльності Львівської області

Показники	**Рік**				
	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
ТОВ «ЛЕОПОЛІС АРХІТЕКЧЕ ГРУП»					
Активи, тис. грн	15	120,9	889,7	1 242,60	1 421,60
Власний капітал, тис. грн	-221,6	102,9	712	1 176,30	1 364,00
Зобов'язання, тис. грн	236,6	18	177,7	66,3	57,6
ТОВ «ГЕО ІНВЕСТ ПРОЕКТ»					
Активи, тис. грн	2,9	11,7	17,2	58,1	48,1
Власний капітал, тис. грн	2,4	6,5	11,9	21,3	36,1
Зобов'язання, тис. грн	0,5	5,2	5,3	36,8	12,0
ПП «Архітектурне бюро Практика»					
Активи, тис. грн	208,6	183,2	316,6	1262,3	3077,9
Власний капітал, тис. грн	181,6	5,3	281,1	287,1	861,7
Зобов'язання, тис. грн	27,0	177,9	35,5	975,2	2216,2
ТОВ «ЗД СИСТЕМС»					
Активи, тис. грн	10 101,0	11 189,0	10 643,3	11 573,6	11 627,4
Власний капітал, тис. грн	-218,8	-195,7	-983,3	-444,7	-229,5
Зобов'язання, тис. грн	10 319,8	11 384,7	11 626,6	12 018,3	11 856,9
ПП «ЛЬВІВБУДПРОЕКТ»					
Активи, тис. грн	3 372,9	4 064,7	4 655,0	3 936,5	4 852,8
Власний капітал, тис. грн	1 524,4	1 657,7	1 808,2	1 995,0	1 042,1
Зобов'язання, тис. грн	1 848,5	2 407,0	2 846,8	1 941,5	3 810,7

Джерело: [8]

чених джерел, що загалом підтверджує неоднорідний та фінансово незбалансований характер розвитку частини досліджуваних підприємств.

Фінансова стійкість підприємств архітектурної діяльності Львівської області у 2021–2025 рр. демонструє істотну диференціацію за рівнем фінансової автономності та залежності від залучених джерел фінансування (табл. 5).

Фінансова стійкість, за даними табл. 5, характеризувалася неоднорідними траєкторі-

Таблиця 5 – Фінансова стійкість досліджуваних підприємств архітектурної діяльності Львівської області

Показники	Рік				
	2021	2022	2023	2024	2025
ТОВ «ЛЕОПОЛІС АРХІТЕКЧЕ ГРУП»					
Автономія, %	-1477,33	85,11	80,03	94,66	95,95
Боргове навантаження, %	1577,33	14,89	19,97	5,34	4,05
ТОВ «ГЕО ІНВЕСТ ПРОЕКТ»					
Автономія, %	82,8	55,6	69,2	36,7	75,1
Боргове навантаження, %	17,2	44,4	30,8	63,3	25,0
ПП «Архітектурне бюро Практика»					
Автономія, %	87,1	2,9	88,8	22,7	28,0
Боргове навантаження, %	12,9	97,1	11,2	77,3	72,0
ТОВ «ЗД СИСТЕМС»					
Автономія, %	-2,2	-1,8	-9,2	-3,8	-2,0
Боргове навантаження, %	102,2	101,8	109,2	103,8	102,0
ПП «ЛЬВІВБУДПРОЕКТ»					
Автономія, %	45,2	40,8	38,8	50,7	21,5
Боргове навантаження, %	54,8	59,2	61,2	49,3	78,5

Джерело: [8]

ями, серед яких виокремлюються зміцнення фінансової незалежності ТОВ «ЛЕОПОЛІС АРХІТЕКЧЕ ГРУП» та відновлення автономії ТОВ «ГЕО ІНВЕСТ ПРОЕКТ», посилення залежності від залученого фінансування ПП «Архітектурне бюро Практика» і ПП «ЛЬВІВБУДПРОЕКТ», а також хронічно нестійка структура ТОВ «ЗД СИСТЕМС», що загалом свідчить про переважно нестабільний і диференційований характер фінансового забезпечення економічного розвитку досліджуваних підприємств.

Узагальнення результатів аналізу масштабів економічної діяльності, її результативності та ефективності, фінансово-майнового стану і фінансової стійкості дає змогу систематизувати основні тенденції та закономірності економічного розвитку досліджуваних підприємств архітектурної діяльності Львівської області, а також виокремити його позитивні й негативні прояви, що дозволяє визначити домінуючі напрями змін, характер їх стійкості та відмінності між підприємствами (табл. 6).

На основі узагальнених результатів аналізу можна виокремити чотири взаємопов’язані закономірності економічного розвитку досліджуваних підприємств, зокрема, розширення

Таблиця 6 – Тенденції та закономірності економічного розвитку підприємств архітектурної діяльності Львівської області

Тенденції	Закономірності
1	2
ТОВ «ЛЕОПОЛІС АРХІТЕКЧЕ ГРУП»	
Стійке розширення масштабів діяльності: дохід зріс з 662,4 до 4065,5 тис. грн., а чисельність працівників з 5 до 10 осіб; одночасне зростання продуктивності праці. Після збитковості у 2021 р. підприємство перейшло до стабільно прибуткової діяльності, однак у 2024–2025 рр. спостерігається зниження прибутковості.	Розширення масштабів діяльності супроводжується зміцненням власної фінансової бази: власний капітал зріс від -221,6 до 1364,0 тис. грн., а боргове навантаження знизилося до 4,05%. Водночас зростання продуктивності не забезпечило збереження рівня рентабельності та ROA.
ТОВ «ГЕО ІНВЕСТ ПРОЕКТ»	
Поступове відновлення та розширення економічної діяльності після скорочення доходу у 2022 р.; дохід зріс до 196,9 тис. грн. у 2025 р. за незмінної чисельності працівників. Прибуток і рентабельність демонструють послідовне зростання.	Невеликий масштаб діяльності поєднується з високою економічною віддачею одного працівника та позитивним фінансовим результатом протягом усього періоду. Зміни фінансової автономії мають коливальний характер, але у 2025 р. відбулося відновлення її рівня до 75,1%.

Продовження таблиці 6

1	2
ПП «Архітектурне бюро Практика»	
Найбільш інтенсивне розширення масштабів діяльності: дохід зріс з 826,1 до 7862,1 тис. грн., а активи з 208,6 до 3077,9 тис. грн. Водночас розвиток характеризується значною нестабільністю фінансових результатів.	Швидке розширення діяльності значною мірою супроводжується залученням зовнішнього фінансування: зобов'язання зросли до 2216,2 тис. грн., а боргове навантаження у 2025 р. становило 72%. Висока продуктивність праці не трансформується пропорційно у стабільну рентабельність та віддачу активів.
ТОВ «ЗД СИСТЕМС»	
Підприємство характеризується значним масштабом активів і доходу, але нестабільною результативністю. Дохід зріс з 4007,9 до 9928,1 тис. грн., проте у 2023 р. відбулося його суттєве скорочення з подальшим відновленням.	Великий масштаб економічної діяльності не забезпечує відповідної фінансової стійкості: власний капітал залишається від'ємним, а зобов'язання перевищують активи. Водночас продуктивність праці та оборотність активів мають тенденцію до покращення.
ПП «ЛЬВІВБУДПРОЕКТ»	
Загалом відбулося розширення масштабів діяльності: дохід зріс з 1153,7 до 3851,0 тис. грн., а активи з 3372,9 до 4852,8 тис. грн. Після покращення результативності у 2021–2024 рр. у 2025 р. відбулося погіршення основних показників.	Зростання продуктивності праці та доходу у 2021–2024 рр. супроводжувалося підвищенням прибутку й ROA, однак у 2025 р. скорочення доходу та прибутку поєдналося зі зменшенням фінансової автономії та різким зростанням боргового навантаження.

Джерело: сформовано автором

масштабів економічної діяльності, відсутність прямої залежності між масштабами та результативністю, розбіжність між продуктивністю праці й фінансовою результативністю, а також неоднорідність моделей фінансового забезпечення розвитку.

Висновки. По-перше, домінуючою тенденцією економічного розвитку досліджуваних підприємств архітектурної діяльності Львівської області є розширення масштабів економічної діяльності, оскільки у довгостроковому періоді більшість підприємств наростили доходи, а окремі з них активи та чисельність персоналу, причому найбільш вираженим є розвиток на ПП «Архітектурне бюро Практика» та ТОВ «ЛЕОПОЛІС АРХІТЕКЧЕ ГРУП».

По-друге, зростання масштабів діяльності не супроводжується пропорційним підвищенням її результативності, що проявляється у нестабільній динаміці чистого прибутку, рентабельності продажу та ROA, особливо у ТОВ «ЗД СИСТЕМС» і ПП «Архітектурне бюро Практика».

По-третє, підвищення продуктивності праці не завжди трансформується у відповідне зростання фінансової віддачі, оскільки в окремих підприємствах поряд зі зростанням продуктивності спостерігалося скорочення прибутку на одного працівника та рентабельності.

По-четверте, фінансове забезпечення економічного розвитку характеризується неоднорідністю, оскільки поряд зі зміцненням власної фінансової бази ТОВ «ЛЕОПОЛІС АРХІТЕКЧЕ ГРУП» спостерігається розширення за рахунок залучених ресурсів у ПП «Архітектурне бюро Практика» та стійка залежність від зобов’язань у ТОВ «ЗД СИСТЕМС».

Таким чином, економічний розвиток досліджуваних підприємств у 2021–2025 рр. має переважно експансійний, але неоднорідний характер, позитивними проявами якого є розширення масштабів діяльності та переважне зростання продуктивності праці, тоді як негативними залишаються нестабільність прибутковості, відсутність синхронності між масштабами й ефективністю, погіршення фінансової стійкості окремих підприємств, що обґрунтовує необхідність проведення подальшого дослідження економічного потенціалу та оцінювання його рівня.

Бібліографічний список:

1. Фюрст М., Тринкс Ю. Філософія / пер. з нім. В. Кебуладзе. 2-е вид. Київ : Дух і Літера, 2023. 536 с.
2. Волошина О.А. Теоретичні аспекти визначення сутності економічного розвитку підприємства. *Економіка і суспільство.* 2016. Випуск 15. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/15_ukr/37.pdf
3. Пономаренко В.С., Тридід О.М., Кизим М.О. Стратегія розвитку підприємства в умовах кризи: монографія. Харків : ІНЖЕК, 2003. 328 с.
4. Шумпетер Й.А. Теорія економічного розвитку. Дослідження прибутків, капіталу, кредиту, відсотка та економічного циклу / пер. з англ. В. Старка. Київ : Києво-Могилянська академія, 2011. 242 с.

5. Шишковський С.В., Яворський Р.Т. Розвиток підприємства: сутність та підходи. *Електронний науковий журнал «Економічна парадигма».* 2026. № 5 (109). С. 784–790. DOI: https://doi.org/10.25313/3083-7782-2026-5-53
6. Сірко А.Ю. Сутність та визначення поняття економічного розвитку підприємства. Глобальні та національні проблеми економіки. *Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського*. 2016. Випуск 14. С. 541–544. URL: http://global-national.in.ua/archive/14-2016/110.pdf
7. Офіційний сайт: https://lv.ukrstat.gov.ua/ukr/si/thematics_1501.php?13240
8. Clarity Project. URL: https://clarity-project.info/
9. Офіційний сайт: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/39886320/

References:

1. Fyurst M., Trynks YU. (2025). Filosofiya / per. z nim. V. Kebuladze. 2-e vyd. [Philosophy / trans. from German by V. Kebuladze. 2nd ed.] Kyiv: Dukh i Litera, 536 p.
2. Voloshyna O.A. (2016). Teoretychni aspekty vyznachennya sutnosti ekonomichnoho rozvytku pidpryyemstva [Theoretical aspects of defining the essence of an enterprise's economic development]. *Ekonomika i suspil'stvo – Economy and Society.* Vol. 15. Available at: https://economyandsociety.in.ua/journals/15_ukr/37.pdf
3. Ponomarenko V.S., Trydid O.M., Kyzym M.O. (2003). Stratehiya rozvytku pidpryyemstva v umovakh kryzy: monohrafiya [Enterprise Development Strategy in Times of Crisis: A Monograph]. Kharkiv: INZHEK. 328 p.
4. Shumpeter Y.A. (2011). Teoriya ekonomichnoho rozvytku. Doslidzhennya prybutkiv, kapitalu, kredytu, vidsotka ta ekono-michnoho tsyklu / per. z anhl. V. Starka [The Theory of Economic Development: An Inquiry into Profits, Capital, Credit, Interest, and the Business Cycle / trans. from English by V. Stark]. Kyiv: Kyiv-Mohyla Academy, 242 p.
5. Shyshkovs'kyy S.V., Yavors'kyy R.T. (2026). Rozvytok pidpryyemstva: sutnist' ta pidkhody [Enterprise Development: Essence and Approaches]. *Elektronnyy naukovyy zhurnal "Ekonomichna paradyhma" – Electronic Scientific Journal "Economic Paradigm".* Vol. 5 (109). pp. 784–790. DOI: https://doi.org/10.25313/3083-7782-2026-5-53
6. Sirko A.YU. (2016). Sutnist' ta vyznachennya ponyattya ekonomichnoho rozvytku pidpryyemstva [The Essence and Definition of the Concept of Enterprise Economic Development]. Hlobal'ni ta natsional'ni problemy ekonomiky. *Mykolayivs'kyy natsional'nyy universytet imeni V.O. Sukhomlyns'koho – Global and National Economic Problems. V.O. Sukhomlynskyi Mykolaiv National University.* Vol. 14. pp. 541–544. Available at: http://global-national.in.ua/archive/14-2016/110.pdf
7. Ofitsiynyy sayt Available at: https://lv.ukrstat.gov.ua/ukr/si/thematics_1501.php?13240
8. Clarity Project. Available at: https://clarity-project.info/
9. Ofitsiynyy sayt Available at: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/39886320/

ECONOMIC DEVELOPMENT OF ARCHITECTURAL ENTERPRISES

Mariia Oliinyk
Postgraduate Student
Lviv University of Business and Law

Summary. The article substantiates the feasibility of conducting a comprehensive diagnosis of the economic development of architectural firms, driven by the need for timely and comprehensive assessment of their performance, determination of their actual condition and development potential, identification of problem areas, and substantiation of decisions aimed at ensuring economic resilience and long-term performance. It is established that the performance of architectural firms is largely determined by changes in the external economic environment, including the state of the construction market, the level of investment activity, the demand for architectural and design services, the financial capacity of clients, the cost of labour and material and technical resources, and the economic conditions in the regions where they operate. It is argued that the assessment of the economic development of architectural firms should be based on a comprehensive diagnosis of their dynamics, structural changes, and the interrelationships between the scale of operations, resource provision, and performance. The following stages of assessing the economic development of architectural firms are identified: 1) determining the scale and dynamics of firms' economic activity; 2) examining the economic performance and efficiency of firms' operations; 3) assessing financial and property characteristics and the sustainability of development; 4) generalising the patterns of economic development, whereby the results of individual areas of analysis are synthesised to identify dominant trends, stable relationships, positive and negative changes, differences between firms, and the overall nature of their economic development during the

period under study. The study identifies four interrelated patterns of the economic development of architectural firms that characterise its key manifestations: expansion of the scale of economic activity; the absence of a direct proportional relationship between the scale of activity and its economic performance; asynchronous changes in labour productivity and financial results; and the multidirectional and heterogeneous nature of financial models for supporting economic development.

Keywords: economic development, architectural firms, efficiency, performance, assessment, resources, profit, economic activity.

Дата надходження статті: 18.08.2026
Дата прийняття статті до публікації: 23.09.2026
Дата публікації статті: 03.11.2026